

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“,
БЕОГРАД**

**Број: 400-1188/2024-06/3
Београд, 20. децембар 2024. године**

Садржај:

1. УВОД	4
1.1. ЦИЉ И МЕТОДЕ ПРОВЕРЕ	4
1.2 СУБЈЕКТ РЕВИЗИЈЕ.....	5
2. ПРОВЕРА ВЕРОДОСТОЈНОСТИ НАВОДА У ОДАЗИВНОМ ИЗВЕШТАЈУ..	7
2.1 Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	7
2.1.1 Обавеза за учешће у добитку	7
2.2 Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене.....	9
2.2.1 Финансијски инструменти.....	9
3. МИШЉЕЊЕ	11

РЕЗИМЕ

Државна ревизорска институција је извршила проверу веродостојности одазивног извештаја, који је субјект ревизије Акционарско друштво „Електроурежа Србије“, Београд био дужан да достави на основу захтева из извештаја о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд за 2022. годину, број 400-787/2023-06/12 од 19. децембра 2023. године.

Циљ ревизије је био добити довољне и одговарајуће доказе за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја у тачкама 1 и 2 одазивног извештаја, које се односе на налазе првог приоритета. Државна ревизорска институција је изрекла мишљење да је одазивни извештај, који је доставио субјект ревизије веродостојан.

1. УВОД

Извршили смо проверу веродостојности извештаја о отклањању откривених неправилности (у даљем тексту: одазивни извештај) број: 400-787/2023-06/13 од 21. марта 2024. године, односно Уређеног одазивног извештаја број 400-787/2023-06/14 од 28. марта 2024. године, који се односи на Извештај о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд за 2022. годину, број 400-787/2023-06/12 од 19. децембра 2023. године, у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹ и Пословником Државне ревизорске институције².

1.1. ЦИЉ И МЕТОДЕ ПРОВЕРЕ

Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је донела Извештај о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд за 2022. годину (у даљем тексту: Извештај о ревизији), у којем је од субјекта ревизије Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд захтевала, да у року од 90 дана поднесе Извештај о отклањању откривених неправилности.

Субјект ревизије је у остављеном року доставио одазивни извештај. У одазивном извештају су исказане мере исправљања за све утврђене неправилности, међутим Институција је при оцени веродостојности утврдила, да су мере исправљање делимично документоване и да постоји сумња да неки наводи нису истинити.

Правни основ за ову проверу је садржан је у члану 40. став 4. Закона о Државној ревизорској институцији којим је Институција овлашћена да проверава веродостојност одазивног извештаја поредећи га са резултатима ревизије. Детаљније поступак провере веродостојности одазивног извештаја уређен је чланом 36. Пословника Државне ревизорске институције.

Циљ ове провере је прибављање одговарајућих и довољних доказа за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја. Оценом истинитости навода о мерама исправљања субјекта ревизије добили смо довољне и задовољавајуће доказе о пословању субјекта ревизије, на основу којих можемо у послеревизионом поступку да изрекнемо мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Овом провером обухваћен је период пословања субјекта ревизије од 22. децембра 2023. године до 21. марта 2024. године односно од дана уручења Извештаја о ревизији до последњег дана рока за подношење одазивног извештаја. Приказали смо и предузете мере и активности од последњег дана рока за подношење одазивног извештаја до израде овог извештаја.

За проверу веродостојности одазивног извештаја смо размотрили добијену документацију субјекта ревизије о спровођењу мера исправљања које су биле наведене у Захтеву Институције за достављање одазивног извештаја.

У овом извештају:

- представљамо резиме налаза садржаних у извештају о ревизији за које је било потребно предузети мере исправљања,
- резимирамо мере исправљања за отклањање утврђених неправилности за које је субјект ревизије навео у свом одазивном извештају да их је предузео,

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18-др. закон

² „Службени гласник РС“, број 9/09

- дајемо закључке о истинитости навода из одазивног извештаја
- дајемо мишљење о веродостојности одазивног извештаја.

1.2 СУБЈЕКТ РЕВИЗИЈЕ

Друштво је основано као Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“, Београд, са скраћеним називом ЈП ЕМС Београд, Одлуком Владе Републике Србије број 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године, чија је делатност пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Ова одлука објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 12/2005.

У складу са Одлуком Владе Републике Србије о оснивању Друштва, која је ступила на снагу 1. јула 2005. године, Агенција за привредне регистре Републике Србије донела је Решење о упису оснивања Друштва у регистар привредних субјеката бр. БД 80469/2005.

У Одлуци Владе Републике Србије о оснивању Предузећа, наведено је да средства за оснивање и рад Предузећа чине покретне и непокретне ствари, новчана средства, хартије од вредности, имовинска права и друга средства које је ЈП „Електропривреда Србије“ унело као оснивачки улог у ЈП „Електроисток“, као и средства које је то Предузеће стекло пословањем. Осим тога, средства за оснивање и рад Предузећа чини и део средстава које је користило ЈП „Електропривреда Србије“ за обављање делатности управљања преносним системом, као и удео ЈП „Електропривреда Србије“ у предузећу „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд. Ова средства су утврђена билансом стања на дан 31. децембра 2004. године.

Дана 8. новембра 2016. године, на основу Одлуке Владе Републике Србије, број 023-10175/2016 од 27. октобра 2016. године, Јавно Предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд, мења правну форму у Акционарско друштво, које послује у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава и прописима којима се уређује пословање јавних Друштава.

Према одлуци о промени правне форме Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд мења правну форму јавног предузећа у правну форму акционарског друштва и наставља да послује под пуним пословним именом Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“ Београд и скраћеним именом ЕМС АД Београд.

Оснивач и једини акционар Друштва је Република Србија. До 30. октобра 2023. године права оснивача остваривала је Влада Републике Србије, док од 1. новембра 2023. године, ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о енергетици (Службени гласник РС, број 62/23) и сходно томе донетој Одлуци о изменама и допунама Статута Друштва, права оснивача остварује Републичка комисија за енергетске мреже.

Матични број Друштва је 20054182.

Порески идентификациони број Друштва је 103921661.

Седиште Друштва налази се у Београду, улица Кнеза Милоша бр. 11.

Основне делатности Друштва су пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Шифра претежне делатности:35.12

Поред претежне делатности Друштво обавља и следеће делатности:

- Уређивање и администрирање тржишта електричне енергије у оквиру своје надлежности,
- Истраживање и развој,

- Организација и спровођење обука,
- Техничко испитивање, анализе и инжењеринг,
- Пројектовање, изградња, одржавање и експлоатација мреже у оквиру преносног система и електроенергетских и других енергетских објеката,
- Телекомуникације, пројектовање, изградња, одржавање и експлоатација телекомуникационих објеката и уређаја,
- Консултантске услуге.

Како би обављало ове делатности Друштво је од Агенције за енергетику Републике Србије добило следеће лиценце:

Лиценца за пренос и управљање преносним системом електричне енергије (бр. 312-139/2017-Л-И 08./12/2017) која је измењена 24. новембра 2022. године новим решењем, на основу кога је лиценца допуњена. Захтевом од 2. септембра 2022. године, ималац лиценце затражио је измену решења о издавању лиценце, тако да лиценцом буду обухваћени следећи објекти: две трансформаторске станице напонског нивоа 400/x kV/kV, укупне инсталисане снаге 900 MVA, са 3 трансформатора, разводно постројење напонског нивоа 400 kV, разводно постројење напонског нивоа 220 kV, два разводна постројења напонског нивоа 110 kV, четири далековада напонског нивоа 400 kV, два далековада напонског нивоа 220 kV и три далековада напонског нивоа 110 kV.

Друштво је једино у Републици Србији које има лиценце за наведене делатности.

На дан 31. децембар 2023. године Друштво је имало 1.436 запослених (31. децембра 2022. године – 1.405 запослених).

Органи Друштва су Скупштина и Одбор директора са Генералним директором. Функцију Скупштине врши Оснивач преко пет овлашћених представника, од којих је један председник и један представник запослених. Мандат и начин рада овлашћених представника у Скупштини одређује Републичка комисија за енергетске мреже одлуком о њиховом именовању. Скупштина утврђује пословну стратегију и пословне циљеве Друштва и стара се о њиховој реализацији.

Одбор директора има оперативну функцију у управљању Друштвом и има седам чланова. Одбор директора чине Генерални директор, који је и председник Одбора директора и шест извршних директора. Одбор директора води послове Друштва и врши унутрашњи надзор над пословањем Друштва.

Генерални директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, извршава одлуке Одбора директора и Скупштине, обавља и друге послове одређене законом, Статутом и општим актима Друштва.

Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд је оснивач два зависна привредна друштва, чији је капитал у потпуности у власништву Друштва, која обављају послове који не припадају основним делатностима Друштва:

- Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток – Пројектни биро“ д.о.о. Београд и

- Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток – Изградња“ д.о.о. Београд.

Друштво „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд (ЕКЦ) је основано 1993. године. Оснивач Друштва су били Електропривреда Србије (наследник

је EMC АД), Електропривреда Македоније, Електропривреда Црне Горе и Електропривреда Републике Српске. Појединачно учешће у капиталу је 25%.

ЈП EMC Београд је у 2010. години основала Огранак (део друштва) Одмаралиште Буљарице у Црној Гори. Огранак нема својство правног лица. Пословање Огранка је по законским прописима Црне Горе, а у пословним књигама, евидентирају се све пословне промене у вези Огранка и обухватају се финансијским извештајима Друштва за дати обрачунски период.

ЈП EMC Београд је у 2015. години заједно са Европским акционарским друштвом „EPEXS SPOT“ SE из Париза оснивало „SEEPEX“ АД Београд, привредно друштво са претежном делатношћу трговина електричне енергије, уз додатно обављање делатности управљања организованим тржиштем електричне енергије. Удео Друштва у капиталу је 75%, а „EPEXS SPOT“ SE 25%.

Дана 23. децембра 2022. године АД EMC Београд заједно са „EPEXS SPOT“ SE из Париза, Француска и ELES д.о.о из Љубљане, Словенија оснива ADEX GROUP Ltd са седиштем у Љубљани, Словенија. Привредно друштво је регистровано за обављање делатности холдинга и друге неразврстане стручне, техничке и претеће делатности за пословање. Удео друштва у капиталу је 33,34. Основи улог представља улог у стварима – пренос власништва 180.000 акција у друштву „SEEPEX“ АД Београд, што представља 75% од укупне емисије акција и основног капитала „SEEPEX“ АД Београд. Део улога привредног друштва „EPEXS SPOT“ SE је такође улог у стварима – пренос власништва 60.000 акција у друштву „SEEPEX“ АД Београд, што представља 25% од укупне емисије акција и основног капитала „SEEPEX“ АД Београд, чиме је ADEX GROUP Ltd постала 100% власник привредног друштва „SEEPEX“ АД Београд. По решењу АПР од 20. новембра 2023. године потврђена је промена власничке структуре „SEEPEX“ АД Београд.

ЈП EMC Београд је у 2015. години заједно са „Црногорски електропреносни систем“ а.д. Подгорица и „Независни оператор система у Босни и Херцеговини“ Сарајево суоснивач „Центар за координацију сигурности“ д.о.о. Београд. Сваки од оснивача поседује по 33,33% удела у капиталу.

EMC а.д. је у 2019. основало зависно предузеће EMC Services д.о.о. Београд у циљу реализације истраживачких пројеката у области преноса електричне енергије који су финансирани од стране Европске Уније.

Током 2019 EMC а.д. је постао сувласник ЈАО платформе у износу од 4% заједно са још 24 оператора преносног система из Европе. Сврха ЈАО платформе је ефикаснији и бржи обрачун међуграничног промета електричне енергије између чланица ЕНТСО-Е

2. ПРОВЕРА ВЕРОДОСТОЈНОСТИ НАВОДА У ОДАЗИВНОМ ИЗВЕШТАЈУ

2.1 Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе

2.1.1 Обавеза за учешће у добитку

2.1.1.1 Опис неправилности

Друштво по основу остварене добити по завршном рачуну за 2021. годину која износи 2.320.668 хиљада динара, није евидентирало у пословним књигама и искажало у Финансијским извештајима за 2022. годину обавезу према оснивачу по основу учешћа у добити за 2021. годину у износу од 1.160.334 хиљада динара (50% од остварене добити у 2021. години). Наведена обавеза проистиче из одредби члана 16 Закона о буџету

Републике Србије за 2022. годину, с обзиром да до краја 2022. године Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2021. годину и прибавило сагласност Владе Републике Србије за ослобађање од обавезе уплате добити у буџет Републике Србије сагласно члану 16 став 3 Закона о буџета Републике Србије по коме обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Поступајући на описани начин Друштво је у Билансу стања за 2022. годину мање исказало Остале краткорочне обавезе у износу од 1.160.334 хиљада динара и више је исказало Нераспоређени добитак ранијих година у истом износу.

2.1.1.2 Мера исправљања наведена у одазивном извештају и до дана вршења ревизије одазивног извештаја

У одазивном извештају који је Институцији достављен 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да је донета одлука о расподели добити за 2021. годину, број 000-00-ROU25/2023-004 од 18. децембра 2023. године на коју је дата сагласност Републичке комисије за енергетске мреже, број 2/03 од 21. децембра 2023. године, на основу члана 64 Закона о енергетици и члана 7 Статута Републичке комисије за енергетске мреже и члана 2 Статута ЕМС-а. Даље у одазивном извештају се објашњава да је у одлуци наведено да се део добити од 99% усмерава на инвестирање више пројеката док се 1% усмерава на исплату запосленима који су током 2021. године били запослени у ЕМС-у.

Затим, наведено је да је донета Одлука о расподели добити за 2022. годину, број 000-00-ROU8/2024-002 од 19. марта 2024. године, на коју се очекује доношење сагласности Републичке комисије за енергетске мреже на основу члана 64 Закона о енергетици и члана 7 Статута Републичке комисије за енергетске мреже и члана 2 Статута ЕМС-а. Такође се објашњава и да је у одлуци наведено да се део добити од 99% усмерава на инвестирање више пројеката док се 1% усмерава на исплату запосленима који су током 2022. године били запослени у ЕМС-у.

На крају се напомиње да имајући у виду наведено, одлуке о расподели добити за 2021. и 2022. годину су донете у складу са Законима о буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину.

Као доказе о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Одлуку о изменама и допунама Статута број 000-00- ROU-25/2023-002 од 18. децембра 2023. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 2/07 од 21. децембра 2023. године којом се даје сагласност на Одлуку о измени и допуни Статута Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Статут „Електро mreжа Србије“ а.д. Београд, број 020-00-ОАКТ-3/2024-001 од 11. јануара 2024. године – пречишћен текст;
- Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-25/2023-004 од 18. децембра 2023. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;

- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 02/03 од 21. децембра 2023. године, којом се даје сагласност на расподелу добити Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд за 2021. годину и
- Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2022. годину, број 000-00-ROU-8/2024-002 од 19. марта 2024. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд.

У периоду после истека рока за доставу одазивног извештаја и у поступку ревизије одазивног извештаја, Друштво је као доказ спроведене мере исправљања доставило:

- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 3/02/2024 од 21. марта 2024. године, којом се даје сагласност на тачку 1 алинеја 1 Одлуке Скупштине ЕМС АД Београд о расподели добити по финансијским извештајима за 2022. годину.
- Допис председника Републичке комисије за енергетске мреже упућен 14. јуна 2024. године, посредством електронске поште, Државном секретару Министарства финансија. Наведеним дописом упућено је питање: „Да ли је на Одлуке Скупштине Акционарског друштва Електромрежа Србије Београд о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. и 2022. годину (Број: 000-00-ROU-25/2023-004 од 18. децембра 2023. године и број: 000-00-ROU-08/2024-002, од 19. марта 2024. године), поред сагласности Републичке комисије за енергетске мреже (која је Законом о изменама и допунама Закона о енергетици из 2023. године основана као самосталан и независан орган Републике Србије за контролу оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса чији је оснивач Република Србија и која Сагласно Статуту ЕМС АД остварује права Оснивача ЕМС АД), потребна и сагласност Владе Републике Србије, у смислу члана 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, бр. 110/21, 125/22) и члана 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС“, бр. 138/22)?.“

До дана издавања овог извештаја Друштво није презентовало одговор на упућено питање Министарству финансија.

2.1.1.3 Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере оцењујемо, да су наводи у одазивном извештају и предузете мере и активности од последњег дана рока за подношење одазивног извештаја до израде овог извештаја, које се односе на Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе – Обавеза за учешће у добитку, односно који се односе на расподелу остварене добити по завршном рачуну у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије којима се уређује питање добити, веродостојни.

2.2 Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

2.2.1 Финансијски инструменти

2.2.1.1 Опис неправилности

Рачуноводствене политике и начела Друштва које су примењиване на састављање финансијских извештаја за 2022. годину у делу Финансијски инструменти-обезвређење и ненаплативост финансијских средстава су уређене у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање уместо у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти који је заменио МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање и који је у примени почев од састављања финансијских извештаја за

2020. годину, што није у складу са параграфом 7 МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

2.2.1.2 Мера исправљања наведена у одазивном извештају и до дана вршења ревизије одазивног извештаја

У одазивном извештају који је Институцији достављен 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да је донет измењен акт Рачуноводствене политике и начела, број 001-00-ROU-8/2024-003 од 15. марта 2024. године у којем су кориговани чланови 36 и 37 у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти и који је примењен на састављање финансијских извештаја за 2023. годину. Даље је наведено и да због нематеријалног значаја разлике обрачунате - по МСФИ 9 и стварне исправке у договору са екстерним ревизором није књижен обрачун.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Рачуноводствене политике и начела Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд, број 001-00-ROU-8/2024-003 од 15. марта 2024. године и
- Обрачун очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања за период 2022-2023 година по сегментима-домаћа правна лица, страна правна лица, повезана лица, запослени и физичка лица.

С обзиром да је Друштво 27. јуна 2024. године поднело Агенцији за привредне регистре и коригован редован финансијски извештај за 2023. годину, у поступку ревизије одазивног извештаја, Друштво је доставило и Обрачун очекиваних кредитних губитака у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти, са стањем на 31.12.2023. године и коначни бруто биланс за 2023. годину. На основу достављене документације, утврђено је да је:

- на дан 31. децембар 2023. године у пословним књигама Друштва евидентиран износ исправке вредности потраживања од 733.434 хиљада динара,
- Обрачун очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања, за који је коришћена матрица резервисања заснована на поједностављеном приступу обезвређења краткорочних потраживања, предвиђеном по МСФИ 9 Финансијски инструменти. Применом наведеног модела израчунати су очекивани кредитни губици по основу краткорочних потраживања у износу од 747.500 хиљада динара.

Из наведеног проистиче да разлика између обрачунатих очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања по МСФИ 9 Финансијски инструменти и исправке вредности потраживања евидентиране у пословним књигама за 2023. годину износи 14.066 хиљада динара. Имајући у виду да одредбе Рачуноводствених политика и начела Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд којима је уређено питање материјално значајне грешке, утврђено је да разлика од 14.066 хиљада динара представља грешку која није материјално значајна.

2.2.1.3 Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере оцењујемо, да су наводи у одазивном извештају и предузете мере и активности од последњег дана рока за подношење одазивног извештаја до израде овог извештаја, који се односе на Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене – Финансијски инструменти, веродостојни.

3. МИШЉЕЊЕ

Проверавали смо веродостојност одазивног извештаја, који нам је на основу нашег захтева за достављање одазивног извештаја, наведеног у нашем Извештају о ревизији доставио субјект ревизије Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд, у остављеном року од 90 дана.

Достављени одазивни извештај потписало је и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије.

Веродостојност одазивног извештаја смо проверили у складу са чланом 40 Закона о Државној ревизорској институцији и чланом 36 Пословника Државне ревизорске институције.

Ревизијски поступци су обухватили увид у документацију субјекта ревизије о спровођењу мера исправљања. Мишљења смо, да смо добили довољне и одговарајуће доказе за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја, који је доставио субјект ревизије.

На основу налаза утврђених провером, представљених у другом делу извештаја, закључујемо да су наводи субјекта ревизије, у одазивном извештају истинити.

По нашем мишљењу, одазивни извештај субјекта ревизије је веродостојан документ.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
20. децембар 2023. године